

Als dit wordt geschreven is het begin oktober en hangt de geur van speculaas weer in de bakkerswinkels. Vreemd maar waar is dat in deze herfstmaand herinneringen aan vroeger in je geest weer gestalte krijgen. Als u zin hebt neem ik u mee terug naar omstreeks 1920 en naar de mensen en de dingen van toen zoals ik die als kind gekend en beleefd heb.

Teuntje van Loon

Als de dag van gisteren heb ik Teuntje haarscherp in beeld. Een toen al wat oudere vrouw met beperkte geestelijke vermogens die was „uitbested“ bij brugwachter Veen en zijn vrouw. Hun woning stond in het toenmalige parkje bij het smalle bruggetje naar het plantsoen (het Baadland). In de late herfst- en vroege wintermaanden ventte Teuntje met pakjes speculaas die zij bij zich droeg in een blikken trommel. Zij had een vaste rustplaats in mijn ouderhuis want afwijzen of nee zeggen kon moeder Trijntje niet. Dag Teuntje met je simpele gepraat en je altijd aanwezige glimlach op je gezicht.

De Sint in duplo

In die jaren werd mijn goede vaderstad vereerd door het officiële bezoek van twee Sinterklaassen. Een gebeurtenis die uniek genoemd mag worden. Er is geen plaats in Nederland en mogelijk zelfs in heel Europa die zich daarop kan beroemen. De oorzaak kan gezocht worden in de overigens wat goedmoedige scheidslijn tussen de Roomse Horinezen en de andersdenkende groeperingen.

In de tweede helft van november arriveerde de Sint van de andersdenkenden van zee uit op het statige jacht van de Visserij-inspectie.

Toepasselijk in het „rood“ gekleed en verwelkomd met kindergezang en de muzikale klanken van het muziekkorps „Kunst na arbeid“ en anderen. Eén week later was er de feestelijke intocht van de „Roomse“ Sint vanuit het Spoorwegstation. De goedheiligman, ingestapt in Scharwou (?), stapte omzichtig uit het spootje; nu gehuld in een PAARS/GEEL gewaad. En daar ging hij dan voorwaarts onder de muzieklanken van „Apollo“ om in het Winston Theater de verdere hulde in ontvangst te nemen. Gebeurtenissen die je niet kunt vergeten, al wordt je 100. In beeld komt ook de chocolaterie van de dames Maassen op de hoek Gouw/Achterstraat. De vriendelijkheid in persoon en zo keurig gekleed en gekapt. Bij de deur stond de grabbelmand. De inhoud vond gretig aftrek bij de met weinig centjes gevulde kinderhand. Een andere winkel van zoete lekkernijen was de snoepzaak van de familie Rus aan het begin van het Grote Noord, naast de Waag.

In de Sinterklaastijd werd de achterkamer uitgeruimd om het vele gekleurde suikerwerk, marsepein en andere zoetheiden te kunnen uitstellen. Lang, heel lang, deed je erover aler je keus was gemaakt. Dag goede, beste Sinterklaassen met je mijter en je staf. Als kind vond je het heel gewoon en zag je geen verschil tussen een Rood en een Paars gewaad.

Mejuffrouw Doffer en de kinderen

Vrouw Doffer bij de ijskar. V.l.n.r.: Corry Doffer, Piet Doffer en Opoe Doffer (v.h. lt. Zeedyk)

Op zo'n zonnige zondag hoorde je haar bel al van verre. Om de hoek van de Veermanskade kwam de ijscowagen van vrouw Doffer vanaf de Italiaanse Zeedyk aanrijden. Want daar woonde zij in een zijgleuf en ook daar werd haar roomijs bereid. Als kind mocht je toekijken hoe dat roomijs gemaakt werd, mits je rustig was en niet te dicht bij kwam. Juffrouw Doffer, vriendelijk en geduldig. Haar ijscowagen blonk als een spiegel en zelf was zij een toonbeeld van helderheid. Zwaar duwend de kar over de klapbrug de Korenmarkt op. Klingeling, een hoorntje van een cent, een ijswafel voor een vierduitstuk, of heel luxe, een spatsie van een stuiver. Voor wie het niet mocht weten, een spatsie is twee jodenkoeken met een laag roomijs ertussen. Tingeling, dag juffrouw Doffer. Je bent nu wel allang uit zicht maar blijft in mijn herinnering.

Voor deze keer wordt het scherm over de mensen van toen weer neergelaten. Wat in het vat blijft verzuurt niet — moet u maar denken. Mogelijk tot een andere keer over andere mensen van toen.

Met vriendelijke groet,
E. E. (Bertus) Hemmer,
Jozef Israëlskade 379
1074 SP Amsterdam, 020 - 79 47 81.